

LITEŇSKÉ ZRCADLO

RADNIČNÍ NOVINY PRO OBČANY LITNĚ

ČERVEN-ČERVENEC 2020

Probíhají pravidelné odečty v Litni a Leči

Odečty provedou ve dnech 26. června až 10. července pracovníci ČEZ, vybaveni služebním průkazem, kterým se musí na požádání prokázat. ČEZ Distribuce, a.s. proto žádá o umožnění volného a bezpečného přístupu k elektroměrům a o zabezpečení psů po dobu návštěvy pracovníka společnosti.

Pracovníci ČEZ používají předepsaný pracovní oděv s označením společnosti a ruční terminál pro sběr dat. Nepotřebují vidět faktury ani jiné doklady a nepožadují žádnou platbu. V případě pochybností se můžete obrátit na bezplatnou kontaktní linku ČEZ Distribuce 800850860 a ověřit si identitu pracovníka.

Pokud nemůžete ze závažných důvodů zařízení zpřístupnit, je alternativou samoodečet (předání informace o zobrazovaném stavu elektroměru ke konkrétnímu dni), případně odhad spotřeby. Nahlášení samoodečtu v termínu před fyzickou návštěvou pracovníka ČEZ nemá vliv na realizaci této návštěvy. Samoodečet, případně odhad stavů (spotřeby) nelze z důvo-

du legislativních omezení akceptovat pravidelně, proto Vás žádáme prioritně o zpřístupnění elektroměrů.

Samoodečet můžete nahlásit některým z následujících způsobů: zasláním vyplněného korespondenčního odečtového lístku (bez poplatku), telefonicky na bezplatnou linku 800850860, prostřednictvím Distribučního portálu (DIP) nebo emailem na info@cezdistribuce.cz.

Pro rychlé vyřízení si kromě odečteného stavu číselníku elektroměru připravte také jméno, příjmení, adresu odběrného místa nebo EAN (tyto údaje jsou součástí každého vyúčtování), případně výrobní číslo elektroměru. Více na obecním webu nebo www.cezdistribuce.cz.

Slovo starosty

Drazí přátelé,

rádi bychom s vámi diskutovali téma Špejcharu. Naplno si uvědomujeme citlivost tohoto tématu. Víme, že se jedná podle odhadů o stavbu starou 300 let. Tedy její západní část. Východní část byla přistavěna před zhruba 150 lety. Víme, že Špejchar byl obecní sýpkou a sloužil k ukládání úrody z obecních polí, kterých měla Liteň na 30 hektarů. V polovině 19. století došlo k přístavbě východní části, kde našel zázemí liteňský Sbor dobrovolných hasičů. Hasiči zde byli do roku 1946, kdy dostali pro zajištění své činnosti bývalou židovskou synagogu, v níž sídlí dodnes.

Špejchar od té doby chátral. Objevovaly se různé návrhy, které zahrnovaly mimo jiné i výstavbu městských lázní, na něž byly dokonce nakresleny plány. Dalším z návrhů byla adaptace na obecní prádelnu a mandl. Kolem roku 1950 byl mandl dokonce zakoupen a v originálním balení byl ve špejcharu skladován až do roku 1975, kdy byl instalován jinde: v Podniku drobných provozoven MNV (pro později narozené Místní národní výbor, což byla obdoba dnešních obecních úřadů). V druhé polovině 70. let 20. století byla budova opravena (viz fotografie na straně 4) a přizpůsobena pro kulturní využití. Naneštěstí tato situace netrvala dlouho a od 90. let 20. století nemá budova žádné využití. Současné vedení městyse přemýšlí o stejných věcech jako naši předci a stejně jako před desítkami let je, zdá se, předmětem sporů, jak je možné zjistit z dobových záznamů. Na počátku 20. století se objevily dokonce plány na zboření budovy a pravidelně padaly návrhy na prodej, naposledy v roce 2017. Současné zastupitelstvo dostalo žádost o odkup Špejcharu dne 9. 6. 2020. Protože se zastupitelé radnice, starosta i zastupitelé zabývají všemi žádostmi, zabývají se i touto, přičemž nás oslovili dva zájemci o koupi Špejcharu. Avizované využití je uvažováno jako veterinární ordinace se zachováním kulturního využití, nebo jako soukromá galerie otevřená pro širokou veřejnost.

Pokračování na straně 2

FOTO MĚSÍCE A LETNÍ FOTOSOUTĚŽ

Pohled na západ Slunce u zastávky vlaku v Bělči zaslal Filip Kaštánek. Své fotografie můžete posílat i Vy – a do 15. srpna se můžete zúčastnit letní fotosoutěže. O vítězné fotografii rozhodnete vy – hlasováním na facebookové stránce městyse Liteň. Autor, jehož fotografie získá nejvíce „lajků“, dostane voucher na půlroční vstupné do kina Liteň zdarma. Fotografie zasílejte na emailovou adresu zpravodaj@mestysliten.cz

Slovo starosty

Pokračování ze strany 1

Garantem toho druhého je ředitel velkého muzea a městys záměr vypíše právě s těmito omezeními a požadavky na využití. V této souvislosti připomínám, že **záměr není prodej**. Postupujeme přesně podle zákona, a ten vyžaduje jako první krok vypsát záměr. K němu se může každý vyjádřit a také přihlásit, podat nabídku. Přijaté nabídky budou hodnoceny a budeme se rozhodovat, zda jsou v souladu s našimi zájmy, zkrátka nad nimi budeme veřejně diskutovat. Také je třeba zdůraznit, že příjem z prodeje není tím rozhodujícím faktorem. Pro obecní rozpočet jsou podstatnější náklady na rekonstrukci budovy. Oslovili jsme stavaře a architekty, s nimiž spolupracujeme, a ti se shodují na částce kolem 30 milionů korun. V budově není ani plyn, ani voda, ani kanalizace. Elektřina je ve stavu, v němž neprochází revizí. Městys při současných investicích není schopen zaručit a naplánovat opravu Špejcharu dříve než za 20 let. Nebo bychom se museli zadlužit, ale o této variantě neuvažujeme. Liteň potřebuje dokončit rozšíření školy, postavit novou mateřinku a NUTNĚ opravit chodníky a veřejné osvětlení. Budeme mít nové ordinace pro lékaře. Společenský dům se může jevit jako nadstavba, ale zázemí pro technickou správu potřebujeme, poštu tu chceme a knihovnu rušit nechceme. Naopak je zjevné, že za poslední rok se její úroveň nesmírně zvedla. A mít společenský sál v obci naší velikosti je skoro povinnost. Než tohle všechno zvládneme, uplyne 10 až 15 let a pak můžeme přemýšlet o rekonstrukci Špejcharu.

Jsmo připraveni o tom diskutovat a jistě nám v tom nebude překážet fakt, když dostaneme relevantní nabídky na využití toho prostoru, přičemž za jejich přestavbu nebudeme muset platit. Už teď je zřejmé, že jsme vyvolali diskuzi a přijímáme všechny rozumné a realizovatelné nápady. Jen projektová příprava si vyžádá částku v řádech milionů korun, neboť zahrnuje minimálně dva stupně projektové dokumentace, technický dozor investora, autorský dozor, BOZP dozor, administraci dotace, závěrečné vyhodnocení akce, udržitelnost projektu a mnoho dalšího. Pokud by v prostoru měl vzniknout nakonec místo galerie nebo veteriny spolkový dům, můžeme nabídnout spolkům náhradní prostory. Pro spolky totiž připravujeme prostor ve Společenském domě. Měla by tu být klubovna a počítáme s keramickou dílnou. Další prostor vzniká v budově nádraží a počítáme s využitím pro infocentrum a muzeum. Výhoda tohoto prostoru je ta, že je v daleko lepším stavu a rekonstrukce, aspoň zatím, platí Správa železnic. S přáním krásného léta

Váš Filip Kaštánek, starosta

Výsadbu v Leči zvládneme. Rozhovor s Alenou Mertovou

Obrátila jste se letos aktivně na obec s promyšleným návrhem výsadby stromů a keřů v Leči. Co vás vedlo k tomu, dát si s tím takovou práci?

Zajímám se o ekologické a také permakulturní principy, které se snažím uplatňovat na našem pozemku. Myslím si, že obecně v České republice chybí stromové a keřové patro, není tomu jinak u nás v Leči a Litni. Přemýšlela jsem tak nad výsadbou v našem okolí a narazila na dotační program od ministerstva životního prostředí: Výsadba stromů, který umožňuje získat podporu na komunitní výsadbu stromů na veřejných prostranstvích. Začali jsme se sousedy hledat místa vhodná k osázení a oslovili jsme pana starostu. Navíc bychom rádi propojili Leč s Litní stezkou mimo silnice. Nabízí se zde obnovit původní cesty, které vedly nad Lečí mezi poli. Kdybychom zde vytvořili aleje ze stromů a keřů, mělo by to také obrovský význam pro rozvoj biodiverzity, vytvoření podmínek pro další živočišné druhy a ochranu půdy před erozí a suchem.

Jaké stromy a keře plánujete vysadit?

Rádi bychom v Leči vysázeli komunitní ovocný sad, kde by byli jabloně, hrušně, slivoně a meruňky. Do budoucna bychom chtěli postavit komunitní moštárnu, kde by se ovoce ze sadu mohlo rovnou zpracovávat, a kam by měli lidé z okolí možnost nosit vlastní ovoce a odnášet si mošt. Dále bych ráda osázela aleje podél silnic směrem z Leče, kde je jen velmi málo stromů. A už zmíněné polní cesty. Jednu z alejí bych ráda osázela ořešáky, kaštanovníky a jírovcí. Další aleje by mohli být osázeny jeřáby, mišpulemi, kdouloněmi, slivoněmi, višněmi a jabloněmi. A z keřů bych chtěla zařadit rakytníky, dřín, muchovníky, růže šípkové, trnky, bezy a lísky.

Kdyby obec zajistila rostliny a materiál pro výsadbu, dokázete motivovat dost lidí z Leče, aby se sázením pomohli?

Myslím, že určitě. Vím minimálně o čtyřech mladých rodinách, které se zapojí. Další nás snad nenechají ve štychu.

Jste povoláním veterinářka. Nepřemýšlíte o tom, otevřít si praxi v Litni?

Zatím jsem stále na rodičovské dovolené s nejmladší dcerou, ale už se poohlížím po uplatnění a určitě bych ráda pracovala co nejbližší domovu, nejlépe právě v Litni. Právě jednáme s městysem o vhodných prostorách.

Vysadili jsme už přes dvě stě stromů. Rozhovor se zastupitelem Janem Čechem

Kdy jste začal s výsadbou alejí podél silnic a kolik stromků jste už vysadil?

Zhruba před pěti lety. Ze začátku jsem rouboval několik ovocných stromků a sázel dva až pět stromků kolem silnice z Bělče ke křižovatce u vjezdu do golfu. Tempem tří stromků za rok bych se ale zřejmě nedomáhal, kdy bude alej vzrostlá, což mě vedlo k urychlení výsadby. Vloni jsem proto naplánoval výsadbu 220 stromků a byl jsem vděčný za pomoc sousedů a akci zorganizovanou městysem Liteň. V současné době je osázeno okolí silnic z Vlenců ke golfu a do Bělče.

Proč to děláte?

Stromy kolem silnic v okrese Beroun sázel údajně můj praděda jako zaměstnanec správy silnic. Nikdy jsem ho nepoznal, ale denně jezdím kolem „jeho“ stromů nebo toho, co z nich zbývá. Zejména jabloně a slivoně jsou ve špatném stavu kvůli vysokému provozu, solení, změně klimatu i nešetrné údržbě. Vede mě k tomu i zájem o stav krajiny, jehož jsou aleje součástí a utváří ji. Naši předkové aleje vytvořili a my o ně musíme pečovat.

Pokračování na straně 5

Je Liteň na správné cestě? Díl čtvrtý: Ochrana pitné vody

O ochranu pitné vody se staráme proto, abychom i do budoucna udrželi dostatek podzemní vody. Aby obě naše vodárny ve Vlencích a v Leči i v příštích letech bezvadně fungovaly. Abychom nemuseli za pár let dovážet pitnou vodu, jak to musejí již dnes dělat některé obce v našem bezprostředním okolí. O milionových investicích do naší vodárenské struktury jsem psal již v prvním díle o hospodářské činnosti. V tomto článku se dozvíte, jak si vedeme v zadržování vody v krajině, aby bylo do trubek co čerpat.

V Liteňském zrcadle jste si v posledních dvou letech mohli přečíst několik článků od starosty Kaštánka, který v nich přiblížil názory předních českých vědců na řešení současného vysychání krajiny. Podle nich je neúčinnější zbraní proti suchu zadržování dešťové vody a výsadba listnatých stromů, které brání přehřívání vzduchu v létě.

Přirozeným místem, kde sázet stromy a keře, jsou aleje podél silnic a polních cest. Jak konstatuje otevřená encyklopedie: „Aleje vytvářené výsadbami ovocných stromů podél komunikací a vodních toků jsou pro Českou republiku typické, a i nepravděpodobným charakterem používaných dřevin dávají zcela mimořádný ráz krajině, malebnost a současně úpravnost.“

Otázka zněla: Kolik stromů musíme vysadit, aby to kolem silnic a cest vypadalo opět jako v dobách našich pradědečků? Udělali jsme si inventuru alejí a zjistili, že v našich dvou katastrech (liteňský a bělečský) máme více než 11 km silnic, kolem kterých schází v alejích přibližně 1.100 stromů. A aby všechny naše obecní cesty byly lemovány zelení tak jako alej ve Všeradicích (na obrázku), museli bychom vysadit dalších nejméně 1 000 stromů a ještě více keřů podél polních cest. Opravdu hezky a uceleně osázenou polňačku jsem totiž u nás našel jen jednu – tu, která začíná naproti Fiřtovic oboře s jeleny a daňky (Na Poušti) a vede přes kopec směrem na Nesvačily. Je osázená oboustranně doubkou, javory, třešněmi, ale hlavně má i spodní patro z keřů, které jsou plné mláďat divoké zvěře a ptáků.

Zasadit a poté vyplatit více než

2 100 stromů není zrovna málo, ale na štěstí je našim zastupitelům jasné, že ochrana pitné vody a krajiny je opravdu důležitou investicí do budoucnosti nás všech. Finanční podpora z obce tedy nebude problém.

Iniciativy jednotlivců a obce

Skvělé také je, že v našich obcích žijí lidé, kteří chtějí sami od sebe investovat svůj čas a práci do výsadby. Vloni se starostovi přihlásila veterinářka MVDr. Alena Mertová z Leče a poslala mu kompletně zpracované detailní výsadbové plány pro aleje, remízky, a dokonce i komunitní (obecní) ovocný sad. Rozhovor s ní si můžete si přečíst v tomto čísle. V zastupitelstvu s námi pracuje kolega Jan Čech, který se praktickou výsadbou alejí zabývá již delší dobu, a proto již načerpal cenné praktické zkušenosti, které využijeme při další výsadbě. Zároveň dokáže odhadnout, kolik následné práce nás čeká po výsadbě. Také on velice ochotně odpověděl na otázky ve vedlejším článku.

V loňském roce jsme navázali spolupráci s organizací **Sázíme stromy**, která se snaží získat peníze na výsadbu ovocných alejí od privátních investorů a firm. S paní Barthovou z této organizace jsme se dohodli, že se letos pokusí osázet v Litni alej podél jednosměrky od hřbitova až po silnici na Vlence, pokud se podaří sehnat dost finančních prostředků. Tak se dostáváme k obligátní otázce: „Je Liteň v oblasti výsadby zeleně na dobré cestě?“ Zatímco u před-

cházejících tří témat – hospodářská činnost obce, dotace, informování občanů – jsem si byl naprosto jistý, že jsme po správné cestě ušli už veliký kus cesty, myslím, že plánovaná výsadba v rozměru tisíců stromů a keřů je výzva, do které je třeba zapojit co nejvíce občanů a spolků ze všech našich obcí.

Adoptuj si svůj strom

Rozhodli jsme se proto vyhlásit akci **ADOPTUJ SI SVŮJ STROM**, v rámci níž městy Liteň zajistí nejen sazenice a veškerý materiál, ale kdo zasadí aspoň 10 stromů, dostane od obecního úřadu jako dárek plaketu, kterou může ke svým stromům umístit. Plaketa může být ze dřeva nebo z plastu až do velikosti 20x20 cm. Motiv si můžete nechat udělat standardní jako je „rodinná“ pla-

keta na obrázku, nebo si vymyslet jakýkoliv černo-bílý obrázek (jako jsem se pokusil já u „spolkové“ plakety Hasiči Liteň), ze kterého se dá dřevěná nebo plastová plaketa lehce vyrobit. Ale můžete tam dát i třeba otisky dlaní svých dětí, které budou jednou chodit ve stínu téhle vaší aleje až dospějí.

Hromadné sázení stromů plánujeme na druhý a třetí týden v listopadu, kdy už budou k dispozici kvalitní stroměčky z českých školek a kdy chladné a vlhké počasí umožní, aby dobře zakořenily i bez neustálého zalévání. Obec zajistí veškerý materiál, který je k sázení potřeba, vyznačí místo pro vaše stromky v aleji podél silnice nebo polní cesty a koordinátor vysvětlí, jak se to dělá správně, aby byla rostlina spokojená. Spolky a občané, kteří by si chtěli nějaký ten stromek vysadit a adoptovat, se mohou přihlásit emailem na podatelna@mestysliten.cz nebo telefonicky na číslo 311 684 121. Čím dříve se přihlásíte a nahlásíte počet stromků, tím lépe pro organizaci akce, protože kvalitní stromky musíme s dostatečným časovým předstihem objednat.

Na skutečně správné cestě v ochraně naší pitné vody budeme až tehdy, když se nám všem společně podaří sázet a opečovávat listnaté stromy a bránit dešťové vodě, aby nebyla za čtrnáct dnů v Hamburku, ale pěkně se nám vsákla v našem okolí, a byla tak celý rok k dispozici pro obě naše vodárny.

**Jiří Vodička, zastupitel,
předseda finančního výboru**

**ALEJ VYSADILI
HASIČI LITEŇ**

KRÁTCE ZE ZASTUPITELSTVA

Poslední předprázdninové veřejné zasedání, které se uskutečnilo opět formou videokonference, se neslo v duchu „osmnáctky“. V pořadí osmnácté zasedání proběhlo ve čtvrtek 18. 6. od 18:00 hodin za „přítomnosti“ tří hostů. Po tradičních úvodních formalitách (usnášeníschopnost, určení zapisovatele, zvolení ověřovatelů, schválení programu a přidání dvou bodů k projednání) přešli zastupitelé k prvním bodům programu.

Jako první zastupitelé „napravili“ pochybení z posledních veřejných zasedání, kdy v programech nebyl zařazen bod o schválení zápisu, a všemi hlasy dodatečně schválili znění zápisu č. 14/2020 z 27. 2. 2020, znění zápisu č. 15/2020 z 2. 4. 2020, znění zápisu č. 16/2020 z 22. 4. 2020 a znění zápisu č. 17/2020 z 14. 5. 2020. Následně

pan starosta podal velmi stručně zprávu o činnosti a plnění přijatých usnesení – máme stavební povolení na opravu hřbitova a dostali jsme příslib dotace (nutno dodat doklady včetně SoD); vysoutěžili jsme zhotovitele rekonstrukce kuchyně a dostali příslib dotace (dokumenty pro vydání registrace a rozhodnutí jsme dodali); vysoutěžili jsme zhotovitele dostavby tělocvičny a dostali příslib dotace (dokumenty pro vydání registrace a rozhodnutí jsme dodali). Probíhá stavební řízení a vyjadřování DOSS k opravě chodníků v Nádražní ulici a Dlouhé ulici; dokončili jsme projektovou přípravu na rekonstrukci ulice Chrástěcká; stále probíhá jednání se společností Stříbrný potok a máme stavební povolení a dostali jsme příslib dotace na opravu radnice (nutno

Špejchar před rekonstrukcí v 50. letech.

dodat doklady včetně SoD).

V dalších bodech pak zastupitelé schválili účetní závěrky MŠ a ZŠ za rok 2019 s tím, že záporné hospodářské výsledky budou v obou případech pokryty z rezervních fondů (pan starosta nicméně připomněl, že ZŠ bohužel stále nemá schválenou uzávěrku za rok 2018). Dále zastupitelé všemi hlasy odsouhlasili nového člena kontrolního výboru, pana Petra Beránka, vybrali zhotovitele oprav místních komunikací. V důsledku vládních opatření očekává městys Liteň (ML) pokles příjmů ze sdílených daní, ale protože nechce proces opravy komunikací v Litni zastavit, navrhlo se snížení rozsahu oprav na nutné minimum; naplno se dále pracuje na přípravě oprav chodníků v Litni; nyní probíhá stavební řízení a vyjadřování

dotčených orgánů státní správy; do oprav jsou zařazeny ulice V Babyce a část Mramorské; po dostavbě kanalizace v Krátké ulici je naplánována oprava ulic Mramorská a Krátká; ML oslovil 7 zhotovitelů; zastupitelé vybírali ze tří nabídek) a projednali odpuštění nájmu holičství (žádost byla podána na odpuštění tří nájmu, zastupitelé v souladu s ostatními odpuštěními a v rámci spravedlnosti v bodě 12 se nehlasovalo, protože pan starosta konstatoval, že nedošlo k dohodě na dodatku k SoD se společností ACG a společnost do dne zasedání nedodala odpověď na náš návrh dodatku.

Jednomyslně byla schválena obecně závazná vyhláška o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem (v praxi je sice využívána, ale bohužel nebyla sepsaná), dále byl všemi hlasy schválen řád veřejného pohřebiště (dnem 1. 9. 2017 nabyt účinnosti zákon č. 193/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů; proto bylo třeba schválit nový řád veřejného pohřebiště tak, aby byla splněna podmínka realizace úprav dle této novely do konce srpna 2020; navíc tato novela jasně říká, že „Nemůže-li obec zajistit provozování veřejného pohřebiště v územním obvodu své působnosti, je povinna zajistit provozování veřejného pohřebiště v jiné obci v okolí na základě dohody s provozovatelem pohřebiště“.

Špejchar v současnosti.

Vysadili jsme přes dvě stě stromů. Rozhovor se zastupitelem Janem Čechem

Pokračování ze strany 2

Jaké stromy a keře sázíte?

Na začátku jsem sázel ovocné stromy, ale s vyššími počty sazenic a finanční náročností jsem vybral lesní dřeviny, které jsou vhodné do krajiny Českého krasu a snesou sušší podmínky. Na nejsušší místa jsme vybrali javory babyka a duby letní, na místa s lepšími podmínkami javory kleny a lípy malolisté.

Je s vysazenými stromky hodně práce? Kolik jich nepřežije?

Příprava byla časově náročná, kůly ze smrkových a borových špiček bylo nutné ořezat do špičky, chráničky svázat. Například javor babyka nebyl k dostání, což mě dovedlo ke školkám v Řečanech nad Labem. Samotné sázení zabralo několik dní, následovalo zalití, které na jaře opakovali pánové z úřadu městyse. Díky ne zcela vhodné volbě chrániček je bylo potřeba během jara rovnat po poškození srnčí zvěří a po sekání trávy. Je to závazek na několik dalších let.

Loni jste spoluorganizoval obecní brigádu na výsadbu alejí Běleč-Golf Karlštejn-Vlence a v Litni kolem ulice Ovocná k čistíče. Kolik lidí přišlo?

Jak jsem již zmínil, se sázením u Bělče mi pomohli dva sousedé z Bělče. Další akce se zúčastnilo asi deset lidí a zaměstnanci městyse.

Kdyby obec zajistila rostliny a materiál pro výsadbu, myslíte, že se najde dost lidí, aby se sázením pomohli?

Věřím, že ano. Je fajn kolem chodit a pozorovat, jak se stromkům daří. Není moc věcí, které po nás přetrvávají pro další generace. Naše děti a jejich děti budou moci chodit ve stínu stromů, které zasadíme my. Když je nezasadíme my, kdo tedy?

Jiří Vodička, zastupitel

KRÁTCE ZE ZASTUPITELSTVA

Pokračování ze strany 4

Z toho vyplývá, že ML může žádat okolní obce o příspěvek na údržbu pohřebiště) a podání žádosti o dotaci na pořízení nového vozidla údržby (ML má ve svém rozpočtu vyčleněné finance na pořízení nového automobilu pro technickou správu městyse; bude se jednat o nosič kontejnerů, které budou sloužit pro sběr bioodpadu a velkoobjemového odpadu, vozidlo bude určeno pro denní práci technické správy městyse; nový automobil má mít pohon na stlačený zemní plyn (CNG); ministerstvo životního prostředí nabízí prostřednictvím Státního fondu životního prostředí v rámci Národního programu životního prostředí příspěvek na vozidlo do 3,5 t ve výši 100 000 Kč).

Dále byl odsouhlasen záměr prodeje nemovitosti nacházející se na parcele 531, v ulici Náměstí č.p. 5, Liteň – jde o budovu známou jako „Špejchar“. ML se k tomuto kroku rozhodl po důkladné a zralé úvaze a s vědomím toho, že budova je už desítky let nevyužívaná a zároveň ML nemá ve svém dlouhodobém výhledu financování a údržby majetku investici do této nemovitosti zahrnutou. Zastupitelé si samozřejmě uvědomují „obrovskou citlivost“ tohoto tématu, ale na druhou stranu je tato budova více než 30 let nevyužívaná a bohužel nejsou tipy na její smysluplné využití. Nicméně „záměr prodeje nemo-

vitosti“ neznamená prodej, takže nejste-li zastávce prodeje a máte jakékoliv smysluplné a hlavně realizovatelné návrhy na budoucí využití Špejcharu, ozvěte se, budeme za to rádi!

Následující bod (č. 17) byl vypuštěn z programu jednání, protože žadatel nesouhlasil s obvyklou částkou za odsouhlasení věcného břemene (částka by nebyla v souladu s ostatními věcnými břemeny, které ML v minulosti odsouhlasil).

V bodě č. 18 bylo odsouhlaseno výše jednotlivých přidělovaných dotací navržená Kulturní a sportovní komisí a zároveň znění veřejnoprávní smlouvy o dotaci pro spolky. V posledních dvou bodech byl všemi hlasy schválen souhlas se snížením plnění oprav komunikací v roce 2019 a dále souhlas se spoluúčastí ML na navýšení kapacity základní školy (pan starosta se domnívá, že poslední usnesení je zcela zbytečné, protože v případě, že zastupitelstvo schválilo podání jednotlivých žádostí o dotaci, odsouhlasilo výběrového řízení a uzavření SoD, vyčlenilo finance v rozpočtu ML atd., lze souhlas zastupitelů se spoluúčastí ML na financování více než předpokládat; nicméně krajský audit doporučil toto usnesení přijmout).

V rámci diskuse se na základě dotazu zastupitele Jurajdy projednával červen jako pozdní termín pro oznámení o při-

dělení/nepřidělení dotace (předsedkyně KSK vzala vinu za pozdní předložení na sebe – začátkem roku bohužel neměla z důvodu pracovního vytížení dostatek času pečlivě projít předložená vyúčtování dotací z minulého roku a od března nemohla z důvodu vyhlášení nouzového stavu zasedání KSK svolat) a dále se konzultovalo, kam by primárně dotační podpora ML měla směřovat, protože v zaměření žádostí/cílů podpory je nyní obrovský rozptyl – žádá se o dotace na akce v Litni pro občany Litně a jejich částí Běleč, Leč a Vlence; na akce pro občany Litně a jejich místních částí konané mimo území ML; na akce, které slouží spíše pro propagaci Litně; na akce, které pořádají občani ML mimo území ML atp.

Veřejné zasedání bylo panem starostou ukončeno v 19:20 hodin.

Hana Lukešová, místostarostka

Z NAŠÍ HISTORIE: Liteňští živnostníci 2. díl – Liteňský Rajcech

Jak bylo již zmíněno v prvním díle seriálu o liteňských živnostech, ještě po 2. světové válce se v Litni, Bělči a Leči nacházelo více než 50 různých živnostníků. V tomto díle se dočtete o tom, proč se právě Liteň stala centrem a hospodářským střediskem širého okolí. Velmi důležitou roli pro hospodářský rozvoj obce měla významná událost z roku 1767. Tehdy hraběnka Mária Susana Mitrovic (vdova po Vratislavu z Mitrovic) podepsala zakládací cechovní listinu, která umožnila vznik liteňského cechu a stala mezníkem v hospodářském vývoji obce. Cech bylo řemeslnické či obchodnické sdružení, které hájilo práva a zájmy svých členů, dohlíželo na jakost a cenu výrobků, na výchovu učedníků a skládání mistrovských zkoušek. Smyslem cechu bylo především hájit zájmy svých členů, dohlížet na kvalitu a cenu zboží, ale také nedovolovat provozování řemesla někomu, kdo není členem cechu. Toto bylo ještě podpořeno městskými výsadami. Osoba, která nebyla členem cechu, prakticky nemohla své řemeslo vykonávat. V cechu byli řemeslníci sdružováni podle jednotlivých oborů, ale velmi časté bylo spojování více řemesel do jednoho cechu, například cech ševců a obuvníků, mlynářů a perníkářů, zedníků a kameníků, krejčích a soukeníků, nebo cech kolářů, bednářů či hrnčířů.

V menších městech jako Liteň byly spojeny všechny živnosti v jeden, v našem případě liteňský Rajcech. Do tohoto cechu vstupovali i živnostníci z okolních vesnic, jako byla Zadní Třebaň, Svinaře, Korno, Poučnick, Nesvačily, Všeradice atd. Spolu s úpadkem cechů ve větších městech v 17. století, rostla prosperita cechů na těch malých.

Důvodem, proč cechovní systém fungoval lépe na malých městech, byla nižší cena materiálu a lidské práce, která se promítla do nižší ceny konečného zboží nebo služby. Naopak ve větších městech se s rozvojem průmyslové výroby naplno projevily nedostatky cechovního systému. Cechům bylo vytýkáno, že brzdí volný obchod, potlačují

konkurenční prostředí, technologické inovace, přenos technologií a rozvoj podnikání. Dle dochovaných dobových pramenů se cechy stále více zapojovaly do vzájemných sporů a bojů proti řemeslníkům, kteří do cechů nepatřili. Menší městečka, kde byl trh příliš malý, aby se nedostatky cechovního systému mohly naplno projevit, si tak udržela cechovní systém až do konce 19. století.

Liteňský Rajcech

Právě 19. století znamenalo zlatý věk liteňských živnostníků, kdy Liteň poskytovala svým obyvatelům a lidem z širokého okolí všechny výrobní a nevýrobní služby či zboží, jaké v té době mohlo zajistit svým obyvatelům pouze větší město. Organizace liteňského Rajcechu byla důmyslná. V čele stál jako direktor, pod ním dva cechmístři označovaní za starší cechu. Ti byli voleni na různě dlouhá období a jako přisedící k nim ještě dva mladší mistři. Příjmy do cechovní pokladny plynuly především z poplatků, které se vybíraly od jednotlivých členů například za přijetí, povýšení, jmenování do funkce, vyučení atd. Každý z mistrů byl navíc povinen odvádět roční poplatky za členství. Těmto poplatkům se říkalo „plat suchých dní“ a hradily se z nich náklady spojené s fungováním cechu. Z pokladny Rajcechu se rovněž platily nájem v obecních domech nebo poplatky za pronájem prostranství při trzích

a jarmarcích. Dále různé dary vrchnosti, konšelům, kostelu, platby poslům a úředníkům atd. Nemalou část z pokladny také spolklý výdaje za schůze a společné hodování. Schůze konaly se několikrát do roka především na jaře a na podzim zpravidla konaly v hostinci u Českého lva v č.p. 85.

Svolávány byly oběžníkem, se kterým posel obešel všechny členy. Ten, kdo přišel pozdě, platil pokutu. Zahájení schůze začínalo otevřením cechovní truhly, tzv. „matky pokladnice“, které znamenalo úřední zahájení schůze. Samozřejmě se z ní uhradila celá útrata za sešlost. Cechovní schůze byla nejvyšším orgánem cechu, zde se jednalo o přijetí nových členů, o povýšení, projednávaly se prohršky proti stanovám a případné

tresty za ně atd. Za zmínku stojí i fakt, že učedníci byli přijímáni jen s ručitelem, tzn. mistrem. Za vyučení učedníci museli platit nemalé poplatky do cechovní kasy a krom toho i vystrojiti hostinu pro všechny mistry cechu.

V archivu v Berouně je uložena krásně dochovaná zakládací listina i s cechovní knihou. Cechovní kniha je vázaná v kůži a obsahuje na prvních stranách překrásné perokresby, a proto se jedná o velmi vzácnou památku cechu. Na první straně upoutá vyobrazení pečeti Rajcechu, kde pod hraběcí korunou najdeme vyobrazení šestnácti zakládajících řemesel: kolářství, kovářství a podkovářství, truhlářství, mlynářství, zámečnictví, tesařství, řeznictví, zednictví, ševcovství, krejčovství, bednářství, pekařství, pivovarnictví, koželužství, sedlářství, tkalcovství. Postupem času přibývala další řemesla: sklenářství, lazebnictví, hodinářství, kominictví, lakýrnictví, provaznictví, zahradnictví, povoznictví, stavitelství, cukrářství, malířství pokojů atd. Kniha obsahuje záznamy o poplatcích, stanovy, soupis členů, zápisy ze schůzí a jiné cenné písemné zmínky o fungování cechu.

Liteňský Rajcech zásadně ovlivnil v dobré slova smyslu kvalitu života občanů a pozvedl Liteň na úroveň daleko větších měst. Díky němu se stala Liteň hospodářským centrem celého okolí a umožnila stavební, hospodářský a kulturní rozvoj obce do podoby jakou známe dnes. Příště se podíváme na to, kde se nacházely jednotlivé živnosti a která řemesla v rodinách přetrvávala do dnešních dnů.

Jakub Kubič

Pěvecké kurzy v Litni povedou špičkové pěvkyně a pedagožky

Zpěvné hlasy se po roce vrátí do Litně. Stane se tak v rámci 7. ročníku Pěveckých kurzů v Litni, které nabídnou ve dnech 22.–27. srpna mladým nadějným pěvcům zázemí ke studiu i oddechu ve zdejších zámeckém areálu.

Kursy se soustředí na výuku hlasové a dechové techniky pod dohledem přední mezzosopranistky **Markéty Cukrové**, která si ke spolupráci přizve pěvkyni a uznávanou pedagožku HAMU, **Helenu Kaupovou**. Korepetice se ujme klavírista **Ahmad Jafar Hedar**.

„Liteňských kurzů se zúčastním potřetí a mohu říct, že kromě pracovních nás s pořadatelem již váží přátelské vztahy. Asi i proto je v Litni vždy úžasná atmosféra, do které se studenti rádi vrací a na kterou vzpomínají,“ říká lektorka Markéta Cukrová a přibližuje letošní ročník: „Letos se zaměříme na hlasové zdraví a vše, co s ním souvisí. Vyslechneme si přednášku doktorky Vydrové z oboru foniatrie a Renaty Sabongui o cvičení Pilates a přirozeném dýchání. Tématem kurzu bude období belcanta a zejména tvorba Gioacchina Rossiniho. Během závěrečného koncertu poslucha-

čům vyprávíme i některé okolnosti z jeho dobrodružného života. Mám radost, že letos přijala pozvání k účasti i profesorka pražské HAMU Helena Kaupová.“

Pěvecké kurzy v Litni 2020 pořádá nezisková organizace Zámek Liteň v rámci 9. ročníku Festivalu Jarmily Novotné, jehož ředitelka **Ivana Leidlová** podotýká: „Současná společenská situace zamíchala kartami ve všech oblastech našich životů, kulturu nevýmáhá. Velmi se těšíme z toho, že se již můžeme postupně vracet do zaběhnutých kolejí a že je nám umožněno v 9. ročníku festivalu uspořádat alespoň dva projekty. Prvním v pořadí jsou pěvecké kurzy s jejich závěrečným koncertem. O to víc se letos těšíme na setkání se studenty, lektory i posluchači koncertu.“

Vyvrcholením kurzů bude 27. srpna oblíbený závěrečný koncert podle možnosti v sále historické Čechovny, nebo v zámeckém parku. Vstupenky v ceně 300 Kč je možné rezervovat emailem na tickets@zamekliten.cz nebo na telefonním čísle 724 880 826. Koncert začíná v 18 hodin. Po odeznění posledních

Markéta Cukrová

tónů závěrečného koncertu zahájí organizace přípravy na druhý z projektů, který se letos na půdě liteňského zámku uskuteční vůbec poprvé: vzdělávací fotografické kurzy vedené uznávaným fotografem Tono Stanem.

Barbora Dušková, Zámek Liteň

TIP NA VÝLET: Ta naše krásná vesnička ... středisková

O prázdninách bych vás chtěl pozvat na turistický okruh, který je vzdálenější. Nachází se nedaleko Sedlčan a provede vás třemi střediskovými vesnicemi po třech turistických stezkách.

Vlastně si pro začátek pochodu můžete vybrat kteroukoliv z níže zmíněných střediskových vesnic. My jsme zaparkovali

ve vsi Radíč a odtud se vydali údolím velkého potoka Mastník kolem zámku, na kterém je vidět, že se o něj majitelé trpělivě starají a krůček po krůčku jej opravují. Máloco zde září novotou, ale péče řádného hospodáře se pozná podle pořádku, nikde se nic nevalí a materiál, věci a stroje se tím pádem nestěhují do okolí.

Údolí Mastníku je malebné a bude se vám líbit. Před Osečany jej však stezka opouští a přes kopeček s kamenitou vyhlídkou na zámek Osečany vás zavede do stejnojmenné obce. Pokud odbočíte a podíváte se do centra obce, můžete spatřit zdejší zvláštní věžový vodojem a sochu svaté Anny. Po odpočinku a prohlídce vesnice se vydejte opět údolím, kolem pily, náhonu a jezu na rozcestí Pod Osečany. Odtud již po červené turistické značce stoupejte pod vrchem Na Ohradě, k nedalekému vrchu Drahoušek, kde je luxusní rozhledna. Je otevřená od dubna do října o víkendech a svátcích od 10 do 17 hodin, od července do srpna denně ve stejných hodinách. Pod dohodě s obecním úřadem v Osečanech si můžete pro hromadnou výpravu domluvit tři dny předem otevření i mimo zmíněné termíny.

Druhá část okruhu vede přes vyhlídku na Sedlčany přes osady Paseky a Zhorný do Křečovic. Určitě si zde vzpomene na film Vesničko má, středisková a hlášky jako „Chlapi

nelejte to pivo z oken, podívejte se jak vypadám“ nebo „Tak jsem slyšel, Karle, že jsi tomu Pražákovi načechal betonovej pilíř!“ a „Já ho neviděl, byl za sajtou“. A opravdu poznáte několik míst z filmu, třeba krásný hřbitov s kostelem, kde zaznělo „pojd' to spláchnout, Fanouši“, nebo vrata stodoly kde skončila škodovka doktora Skružného. V obci je ale i památník a muzeum Josefa Suka, který zde žil a dále stejnojmenná alej.

Se vzpomínkou na úžasný film vyražte dále, tentokrát po zelené turistické značce do třetí části cesty. Je to nejdelší úsek, údolím Křečovického potoka, osadou Dubliny a po hrázi Velkého dublinského rybníka zpět do Radíče, kde bezmála sedmnáctikilometrový okruh končí. My jsme okruh prošli v prosinci a moc se nám líbil, snad budete spokojeni i vy. Krásné léto!

Jan Čech, zastupitel

ZE ŽIVOTA KNIHOVNY

Milí čtenáři,

pomalu ale jistě se navracíme k normálnímu způsobu fungování v knihovně. Kulturní akce ještě nejsou úplně bez omezení, ale doufejme že od září budeme moci znovu nabídnout programy pro školáky a školy naplno anebo přivítat naše čtenáře na některých z plánovaných akcí. Dobrou zprávou je, že otevírací doba knihovny bude od 1. července o něco delší. Můžete tedy přijít vždy pondělí a středu od 10 do 12 hodin a 14 až 17 hodin. Dále se nám i přes nepříznivé okolnosti poslední doby podařilo katalogizovat cca 350 nových knih, které jsou již v nabídce knihovny a zároveň i v on-line katalogu na stránkách www.knihovnaliten.cz.

Mezi novými přírůstky našeho knižního fondu je od 1. července také pět románů od slavného chilského spisovatele **Laise Sepúlvedy**. Napsal více než dvacet románů, cestopisů, kronik, příběhů a dětských knih, které jsou oblíbené nejen kvůli autorově angažmá v boji za lidská práva a ekologii, ale i kvůli svému prostému humoru s přesahy do magického realismu. Do češtiny jich bylo přeloženo celkem šest, z nichž se jich nám pět podařilo přes značné obtíže (všechny jsou již beznadějně vyprodané) sehnat po antikvariátech a nabídnout našim čtenářům k zapůjčení: *Deník sentimentálního zabijáka*: Yacaré; *Stařec, který četl milostné romány*; *Patagonský expres*; *Sbohem, pampo*; *Stín někdejšího času* a kniha pro děti *O rackovi a kočce*, která ho naučila létat. Luis Sepúlveda podlehl v dubnu viru Covid-19 a my bychom rádi tímto připomněli jeho osobnost a dílo.

Neváhejte tedy sledovat program naší knihovny plné novinek a přijďte si vybrat tu správnou knihu pro nadcházející léto.

Elise Větrovský, Knihovna Liteň

Liteň na výstavě fotografií židovských památek v Hořovicích

Výstava fotografií *Židovské památky Hořovicka, Bečounska a Příbramska* zahrnuje i lokality v Litni a představuje mimo jiné letecké snímky Jiřího Jirouška, které doplňují texty z knihy faráře Nedbala o Židech na Hořovicku.

Výstava je přístupná vždy o nedělích a na požádání v bývalé jubilejní synagoze v Hořovicích, dnes kostele Českobratrské církve evangelické do října 2020. Více na <http://horovice.evangelnet.cz>.

Leč získá finance na revitalizaci hřiště díky vašim hlasům

Výsledky hlasování v projektu MŮJ KRAJ – participativní rozpočet schválila Rada Středočeského kraje 22. června 2020. Leč tak získá 320 tisíc na obnovu sportovního a dětského hřiště, oznámila žadatelka MVDr. Alena Mertová, která všem hlasujícím děkuje.

Zapojte se do #nejsem prase

Chystáte se letos v létě na české a moravské hory? Doufáme, že si prázdniny užijete v čistém prostředí díky výzvě #nejsemprase, která apeluje na dodržování „Desatera cool výletníka“. Iniciativu můžete podpořit zodpovědným chováním v přírodě, šířením myšlenky na sociálních sítích či registrací podpory na webu www.nejsemprase.cz.

ZÁMEK LITEŇ

ZÁVĚREČNÝ KONCERT PĚVECKÝCH KURZŮ V LITNI

Pod vedením
mezzosopranistky
Markéty Cukrové
a pěvkyně
a pedagožky
Heleny Kaupové

27. 8. 2020
v 18 hod.
zámecký areál v Litni

**FJN
2020**

VSTUPENKY: tickets@zamekliten.cz, tel. 724 880 826, **CENA:** 300 Kč

zamekliten.cz